Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Riu de Bitlles

Torrelavit

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Conca del Riudebitlles
Emplaçament	Entre el molí d'en Vinyals i les ruïnes del molí d'en Cardús.
Alçada:	219 m

Coordenades:

Latitud:	41.45157
Longitud:	1.71126
UTM Est (X):	392357
UTM Nord (Y):	4589689

Classificació

Número de fitxa	08287 - 106
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Tot i que el riu gaudeix d'un bon cabal d'aigua i que les empreses papereres que aboquen les seves aigües al riu les depuren prèviament, de vegades s'aprecien olors i brutícia.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Pública
Titular:	ACA (Agència Catalana de l'Aigua)
Autoria de la fitxa	Oriol Vilanova
Data de registre de la fitxa:	dj., 15/07/2010 - 02:00

Descripció

El terme municipal de Torrelavit pertany a la conca hidrogràfica del riu Anoia, afluent del Llobregat. El referent hidrogràfic a Torrelavit és el Riudebitlles, anomenat localment "la Riera", un dels darrers afluents del marge dret de l'Anoia. El Riu Bitlles o el Riudebitlles neix a la serra de la Llacuna, molt a prop del coll de la Serra. El riu passa per Mediona i St. Quintí de Mediona i pels nuclis de Sant Pere de Riudebitlles, Terrassola, Lavit i Sant Sadurní d'Anoia. El Bitlles s'uneix al riu Anoia en els Plans del Bellestar, dins del municipi de Sant Sadurní d'Anoia. Té un cabal mitjà d'uns 5 hm^3 anuals amb variacions estacionals en dos períodes de cabals mínims que es produeixen a l'hivern i a l'estiu, més acusat en aquest últim, amb les crescudes més destacades a la tardor i de menys intensitat a la primavera. A l'entrada al terme de Torrelavit se li estima un cabal de base permanent d'uns 110 a 130 litres per segon. Entra al municipi pel molí d'en Vinyals, a uns 220 metres d'alçada, i després d'un recorregut molt sinuós de més de 6 km, les seves aigües deixen el terme a una alçada d'uns 145 metres al voltant de les ruïnes del molí d'en Cardús. El riu de Bitlles té diversos afluents. Destaca pel marge esquerra el torrent del Torró (St. Pere de Riudebitlles) i pel marge dret el torrent de les Forques (St. Quintí de Mediona) i del torrent de Guilló (St. Pere de Riudebitlles). El riu de Bitlles recull a través de nombrosos i curts torrents les aigües de la serra del Frare (Turó de Collderes 364 m), entre Piera i Torrelavit i de la serra del turó d'en Guilló, Puig Cogull, l'Arguilera i la Creu (St. Quintí de Mediona, St. Pere de Riudebitlles i Torrelavit). A banda i banda del seu recorregut pel terme municipal desguassen petits torrents que porten aigua en períodes de certa intensitat de precipitació; els més destacats són el de Mas Vendrell i el de Sant Marçal. A la part sud-occidental del terme, per sota la línia de serres formades pel Puigcúgul i l'Aguilera, drenen també en sentit nord-oest/sud-est un conjunt de torrents de curt recorregut anomenats Torrent de Sant Martí, Torrent de les Tarumbes, Clot de les Comes i Torrent de la Rovira, que confluiran prop de Can Cartró de la Barberana per formar la Riera de Santa Fe o de Lavernó. Aquest conjunt de torrents i rieres tenen poca importància hidrològica però configuren l'orientació de la zona de relleu suau entre Sant Martí Sadevesa i el Pla del Penedès. La circulació d'aigua superficial permanent del riu permet l'existència d'hàbitats particulars que aprofiten les condicions de major humitat edàfica i ambiental de la ribera del riu. L'hàbitat principal és l'albereda litoral (Vinco-Populetum albae) on l'arbre principal és l'àlber (Populus alba) però on també apareixen altres arbres acompanyants com el freixe (Fraxinus angustifolia) i el pollancre (Populus nigra). El sotabosc té espècies pròpies de l'esbarzerar com l'arç blanc (Crataegus monogyna), el sanguinyol (Cornus sanguinea) o el roldor (Coriaria myrtifolia), amb enfiladisses com la vinca (Vinca minor) o l'heura (Hedera helix). Hi apareix algun saulic (Salix purpurea), més abundants a la zona de Mediona, però també arbres al·lòctons com plàtans (Platanus x hispanica), troanes (Ligustrum lucidum) i falses acàcies (Robinia pseudoacacia). En algunes zones de riba més ampla hi ha plantades pollancredes per fusta. En general no trobem un veritable bosc de ribera o en galeria, sinó alberedes o arbredes discontínues, associades a la ribera, sovint sense continuïtat amb les masses forestals dels turons, per la pressió d'horts, vinyes i usos industrials (molins paperers i cellers). També apareixen trams ocupats per la canya americana (Arundo donax), més abundant als barrancs laterals sense circulació d'aigua permanent. Les riberes acostumen a incorporar també molts peus d'alzina (Quercus ilex) i roure de fulla petita (Quercus faginea) que aprofiten la major humitat edàfica i sovint les microcondicions d'inversió tèrmica.

Observacions:

Pel que fa a la fauna, en el passat l'amfíbia i ictiològica (peixos) va tenir la seva importància, gràcies al cabal constant que baixava pel riu i la seva bona qualitat, aspecte que fou alterat per les indústries que ja fa anys es van assentar a la vora del riu. Actualment les aigües baixen molt més netes que fa poques dècades, però encara s'està lluny de poder assolir una qualitat i un desenvolupament de comunitats de ribera i hàbitats que permetin poblacions amfibis i peixos..

Bibliografia

A.A.V.V. (2008): "Informe ambiental preliminar del POUM de Torrelavit". Ajuntament de Torrelavit i Estudi RURÀLIA.